

[Lone Dybkjær]

bedst? Vi kan egentlig ikke se, at dette tidspunkt i virkeligheden ikke er det bedste, men vi vil godt have et svar på, hvornår man mener det vil være rigtigt med en indkomspolitik.

Når det er sagt, vil vi sige, at selv med en forbedret konkurrenceevne indebærer den teknologiske udvikling naturligvis en risiko for beskæftigelsen såvel i Danmark som i andre lande. Vi ser jo inden for industrien, at robotter overtager arbejdsfunktioner, hvad vi for norges vedkommende bestemte ikke skal beklage; mange af de fysisk nedslidende og de direkte farlige og giftige er vi naturligvis kun interesseret i at komme af med.

Vi ser også inden for servicesektoren, igen både den offentlige og den private, at robotter overtager en række arbejder, og en del af det kan man da heller ikke beklage. Jeg tror, at mange, der har skrevet rapporter eller taler af forskellig art om for tyvende gang, i og for sig kan være meget tilfredse med at få den arbejdsbyrde noget reduceret.

Men det, vi kan sige mere generelt, er, at det er meget vanskeligt at forudsige, hvordan denne udvikling vil være beskæftigelsesmæssigt på lidt længere sigt. Vi finder derfor, det er nødvendigt, at vi får netop denne langsigtede diskussion og måske en udredning omkring den langsigtede arbejdsmarkedspolitik, og vi håber, som jeg sagde før, at vi måske til efteråret kan få taget fat på den debat, vi altså ikke fik her i foråret, og som vi selv har accepteret at der ikke var plads til, om de langsigtede forandringer på arbejdsmarkedet i lyset af den teknologiske ændring og i øvrigt også i lyset af den befolkningsmæssige ændring, der vil ske, herunder naturligvis også en nedsættelse af arbejdstiden.

Det, som det selvfølgelig navnlig vil være af interesse at få klarhed over, er, hvad det er for områder, vi står over for i fremtiden. Hører man, hvad fremtidsforskere siger, nævner de navnlig tre. Energi og miljø er det ene, og det er det, vi diskuterer her i dag, men så nævner de i øvrigt bioteknologi og informationsteknologi. Det, som jeg har syntes var interessant i dette – for man kunne jo godt forestille sig, at det blot var en almindelig teknologisk udvikling, sådan som vi har set den i de sidste 20 år – er, at de mennesker, der er beskæftiget med informationsteknologien, siger, at her sker der virkelig en revolution, ikke bare en almindelig teknisk

udvikling, og det er kombinationen af EDB, af tele og af video og så den påvirkning, der sker af det enkelte menneske og det enkelte menneskes dagligdag. Den problemstilling står vi i løbet af nogle ganske få år over for, og derfor er noget af det, som det er vigtigt at få diskuteret, disse nye teknologier. Hvilke skal vi satse på, og hvordan vil de indvirke på vores tilværelse og på arbejdsmarkedet?

Som en konklusion vil jeg godt sige, at jeg synes, et af vores problemer i dag omkring den teknologiske udvikling er, at man kan være nervøs for, at der ikke sker noget, at vi simpelt hen får en statisk udvikling, dvs. stort set ingen udvikling. Vi hører til dem, der mener, at det er nødvendigt med en teknologivurdering, og vi har selv foreslået et teknologiakademi. Vores tanke med det har ikke været, at den teknologiske udvikling skulle sættes i stå, men at den teknologiske udvikling skulle vurderes og drejes i retning af det bedst mulige for det enkelte menneske.

Man kunne nok sige, at en indadvendthed måske kunne være rigtig, dengang en berømt person sagde: »Hvad udad tabes, skal indad vindes«. Men jeg tror i dag ikke, vi kan klare os med bare »skal indad vindes«; vi er også nødt til at vinde noget udadtil.

Waldorff (VS):

Medmindre man har en skrue løs, kan man ikke beskyldte lavindkomstkommisionen for at ville omstyrte samfundet, og målet med lavindkomstkommisionen har bestemt heller ikke været at ville eller skulle levere skyts mod socialdemokratiet og de partier, som socialdemokratiet plejer omgang med. Så meget mere grund er der måske i virkeligheden til at glæde sig over, at meget af lavindkomstkommisionens arbejde har taget godt og håndfast fat på en lang række områder af den økonomiske politik og de konsekvenser, som den økonomiske udvikling i løbet af årene har haft og stadig har for befolkningen.

Det, som er interessant ved specielt arbejdsnotat nr. 18, er, at det går, endda meget, mener jeg, i kødet på selve forudsætningerne for den økonomiske politik, som bliver ført, og her er der sådan set tale om nogle forudsætninger, som socialdemokratiet er meget enig med de fleste partier og også med erhvervsorganisationerne om.